

Zitting 1977

14 663

Goedkeuring van de op 3 december 1976 te Bonn tot stand gekomen Overeenkomst inzake de bescherming van de Rijn tegen chemische verontreiniging, met Bijlagen (Trb. 1977, 32)

Nr. 5

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN

De bezorgdheid in de Rijnsoeverstaten over de chemische verontreiniging van de Rijn die door de sterk toegenomen industrialisatie langs de Rijn steeds bedenkelijker vormen begon aan te nemen is de aanleiding geweest tot de onderhavige overeenkomst. Hiermee wordt beoogd te komen tot een beëindiging dan wel beperking van de Rijnverontreiniging door lozingen van gevaarlijke chemische stoffen.

1. Geschiedenis van de totstandkoming van de overeenkomst

De *Internationale Commissie ter bescherming van de Rijn tegen verontreiniging (Rijncommissie)*¹ is zich intensief met de chemische verontreiniging van de Rijn gaan bezighouden na de eerste ministeriële conferentie over de verontreiniging van de Rijn – gehouden op 25 en 26 oktober 1972 te Den Haag – waar overeenstemming bereikt kon worden over de opdracht aan de Rijncommissie lijsten van stoffen en een gefaseerd actieprogramma op te stellen. Dit actieprogramma zou moeten voorzien in toezicht op, beperking en, eventueel, verbod van lozing van deze stoffen. De resultaten van deze werkzaamheden dienden de basis te vormen voor een tussen de staten te sluiten overeenkomst.

Nadat de Rijncommissie in de loop van 1973 de grote lijnen van een actieprogramma had ontworpen en lijsten van stoffen had opgesteld, kon de tweede ministeriële conferentie over de verontreiniging van de Rijn – die op 4 en 5 december 1973 te Bonn plaatsvond – aan de Rijncommissie opdragen de tekst van een internationale overeenkomst uit te werken en de staten ter goedkeuring aan te bieden.

Sindsdien zijn in de Rijncommissie en met name in talrijke gezamenlijke vergaderingen van haar juridische en technische werkgroepen soms moeilijke onderhandelingen gevoerd over een overeenkomst ter bescherming van de Rijn tegen chemische verontreiniging.

Behalve het feit dat de opvattingen van de verschillende Rijnsoeverstaten over de inhoud van de te treffen regeling met name op het punt van het toepassingsgebied van de overeenkomst en van de al dan niet daarin op te nemen termijnen, van het begin af aan enigszins uiteenliepen, heeft ook de teruglopende conjunctuur zijn stempel gedrukt op de onderhandelingen over deze voor het aquatisch milieu van groot belang zijnde overeenkomst.

¹ De Rijncommissie is ingesteld bij de Overeenkomst van Bern van 29 april 1963 nopens de Internationale Commissie ter bescherming van de Rijn tegen verontreiniging (Trb. 1963, 104), gesloten door de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, Luxemburg, Zwitserland en Nederland.

Noot: Ingevolge de wens van de vaste Commissie voor Buitenlandse Zaken van beide Kamers der Staten-Generaal (zie Bijl. Hand. II, 1973–1974, 13 052, nr. 1) is de Nederlandse tekst van de overeenkomst bijgevoegd.

Bovendien werd in de loop van de besprekingen aan Duitse zijde steeds openlijker de vrees geuit dat door het aangaan van strenge milieuverplichtingen voor de industriële lozingen in het stroomgebied van de Rijn de concurrentieverhoudingen gewijzigd zouden worden ten nadele van de (Duitse) industrie langs de Rijn, als dergelijke verplichtingen niet eveneens in Europees verband aan de industrie zouden worden opgelegd.

De Bondsrepubliek ging derhalve in de loop van 1975 steeds meer voorrang geven aan de behandeling van door de Europese Commissie ingediende voorstellen voor een gecoördineerde uitvoering van een aantal verdragen. Het betrof hier het Verdrag van Parijs ter voorkoming van verontreiniging van de zee vanaf het land (Trb. 1975, 29), het ontwerp Europees Rivierenverdrag, waarover toen onderhandeld werd in het kader van de Raad van Europa, en het ontwerp van de onderhavige overeenkomst. Deze voorstellen beoogden te komen tot een beperking van de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in de wateren van de Gemeenschap worden geloosd.

In verband met de raakpunten tussen de voorstellen van de Europese Commissie en deze overeenkomst zijn vanaf maart 1975 vertegenwoordigers van de Europese Commissie als waarnemers bij de besprekingen in het kader van het overleg over de Rijn aanwezig geweest.

In het najaar van 1975 raakten de onderhandelingen in een impasse omdat de Bondsrepubliek haar medewerking aan het afsluiten van de overeenkomst expliciet afhankelijk stelde van de totstandkoming van een regeling van soortgelijke materie in het kader van de EEG.

Na het bereiken van overeenstemming op 8 december 1975 in de EEG-Milieuraad over een regeling ter beperking van de lozingen van gevaarlijke stoffen² konden de onderhandelingen over de onderhavige Rijnovereenkomst worden hervat.

Tijdens deze zelfde EEG-Milieuraad werd de Europese Commissie gemachtigd besprekingen te voeren ten einde de deelname van de Europese Economische Gemeenschap als zodanig aan de overeenkomst mogelijk te maken.

Op de hierna volgende derde Rijnministersconferentie is ten slotte overeenstemming bereikt over de inhoud van de overeenkomst, waarbij enerzijds de in Brussel opgestelde regeling een steunpunt vormde en anderzijds het specifieke karakter van een regeling voor het stroomgebied van de Rijn bewaard kon blijven.

Hierna zijn de besluiten van deze ministersconferentie in de tekst van de overeenkomst verwerkt en nadat op Duits verzoek nog een omschrijving van de Rijn was opgesteld, konden de Duitse, Franse en Nederlandse teksten van de overeenkomst worden vastgesteld in de vergadering van de Rijncommissie op 7 en 8 juli 1976 te Luxemburg. De ondertekening van de overeenkomst heeft op 3 december 1976 te Bonn plaatsgevonden.

Overigens mogen de ondergetekenden hierbij opmerken dat zij de Tweede Kamer der Staten-Generaal regelmatig op de hoogte hebben gehouden van het verloop van de onderhandelingen over deze Rijnovereenkomst (verwezen zij naar Bijl. Hand. II-12 872, nrs. 1 t/m 6 en 8, Bijl. Hand. II-12 108, nr. 1 en Bijl. Hand. II-12 600, Hoofdstuk XII, nr. 10).

2. Inhoud van de overeenkomst

a. Doelstelling

De algemene doelstelling van de overeenkomst is de verbetering van de kwaliteit van het water van de Rijn, nader gepreciseerd als:

– het *beëindigen* van de verontreiniging van de oppervlaktewateren van het stroomgebied van de Rijn door de gevaarlijke stoffen, die vermeld staan op de zogenaamde zwarte lijst (Bijlage I van de overeenkomst).

Partijen zijn het over het uitgangspunt eens dat de stoffen van de zwarte lijst in principe niet door de mens in het aquatisch milieu geloosd zouden

² Richtlijn van de Raad van 4 mei 1976, betreffende de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd (76/464/EEG), PB nr. L 129 van 18-5-1976, blz. 23 e.v.

mogen worden en zij willen derhalve geleidelijk komen tot beëindiging van de lozingen van deze stoffen;

– het *vermindere*n van de verontreiniging van het water van de Rijn door de minder gevaarlijke stoffen, die vermeld staan op de grijze lijst (Bijlage II van de overeenkomst).

Gezien de in het algemeen geringere effecten van deze stoffen ten opzichte van de stoffen van de zwarte lijst, wordt een zekere belasting van het milieu daarmee vooralsnog toelaatbaar geacht.

b. Gebruiksdoeleinden

De overeenkomst bevat een opsomming van de gebruiksdoeleinden van het water van de Rijn. Voor zover van belang in verband met de kwaliteit van het water van de Rijn betreffen deze onder meer de drinkwaterbereiding, het behoud en het onderhouden van de natuurlijke flora en fauna, de landbouw, de visserij, de recreatie en de industrie.

Bij het nemen van de maatregelen tegen de verontreiniging van de Rijn op grond van de overeenkomst zullen partijen er naar moeten streven dat het water van de Rijn inderdaad voor de hier opgesomde doeleinden gebruikt kan worden.

De gebruiksdoeleinden zijn vooral van belang voor de maatregelen tegen de verontreiniging door de stoffen van de grijze lijst.

Immers het principe van de zwarte lijst gaat ervan uit dat de verontreiniging door de daarop vermelde stoffen, ongeacht de gebruiksdoeleinden van het water, in de toekomst beëindigd dient te worden. Zolang dit laatste nog niet het geval is, kunnen de gebruiksdoeleinden ook bij de aanpak van de verontreiniging door de stoffen van de zwarte lijst een rol spelen en kan het niet geschikt zijn van het water van de Rijn voor één of meer van de genoemde gebruiksdoeleinden ook een aanzet geven tot het treffen van maatregelen om uiteindelijk de lozing van die stoffen uit te bannen.

c. Maatregelen tegen de lozingen van de stoffen van de zwarte lijst

Ten einde de geleidelijke beëindiging van de lozingen van de stoffen van de zwarte lijst te bereiken, voorziet de overeenkomst in een aantal maatregelen tegen de lozingen van de stoffen van deze lijst.

Zo is voor elke lozing daarvan in het stroomgebied van de Rijn een voorafgaande vergunning nodig, waarin emissienormen worden vastgelegd. Deze emissienormen mogen de in het kader van de Rijncommissie overeen te komen emissiegrenswaarden niet overschrijden. De emissiegrenswaarden zullen worden opgesteld op basis van de gevaarlijkheid van de stof met inachtneming van de beste technische middelen en kunnen worden aangepast aan de laatste stand van wetenschappelijke kennis en techniek.

Bij het stellen van voorschriften in vergunningen voor nieuwe lozingen moeten van het begin af aan de overeengekomen emissiegrenswaarden in acht worden genomen. Voor bestaande lozingen zullen overgangstermijnen gelden, die echter bepaalde in het kader van de Rijncommissie overeen te komen grenzen niet te boven mogen gaan. Verder dient elk der partijen een nationale lijst op te stellen van de lozingen van zwarte lijststoffen in het stroomgebied van de Rijn.

Zoals vermeld zijn partijen het erover eens dat de stoffen van de zwarte lijst in principe niet door de mens in het milieu gebracht zouden mogen worden. De kwaliteitsdoelstelling voor het ontvangende water is wat betreft deze stoffen in feite op nul of het natuurlijk gehalte gesteld en alle lozingen van deze stoffen dienen in dezelfde mate met behulp van de beste technische middelen teruggebracht te worden.

Indien echter uit meetresultaten mocht blijken dat ondanks de vorenbedoelde maatregelen de kwaliteit van het water van de Rijn in onvoldoende mate verbetert, is er in voorzien dat de Rijncommissie verdergaande maatregelen voorstelt.

d. Maatregelen tegen de verontreiniging door de stoffen van de grijze lijst

Ten einde de verontreiniging van de Rijn door de stoffen van de grijze lijst te verminderen, zullen de lozingen van deze stoffen die van nadelige invloed kunnen zijn op de kwaliteit van het water van de Rijn, aanzienlijk worden beperkt.

Daartoe streven de regeringen van de Rijnsoeverstaten er naar binnen twee jaar na de inwerkingtreding van de Overeenkomst nationale programma's op te stellen. Deze programma's moeten onder andere kwaliteitsdoelstellingen en termijnen voor de tenuitvoerlegging bevatten. De aan de lozingen te stellen emissienormen zullen worden bepaald aan de hand van de kwaliteitsdoelstellingen. Voorafgaande aan de vaststelling van de programma's plegen partijen in het kader van de Rijncommissie overleg over de ontwerp-programma's ten einde tot samenhangende doelstellingen en middelen te komen.

In verband met dat laatste stelt de Rijncommissie gemeenschappelijke doelstellingen voor de vermindering van de verontreiniging van de Rijn voor. Langs deze weg zal tussen de Rijnsoeverstaten overeenstemming worden gezocht over de vooralsnog toelaatbare belasting van het water met stoffen van de grijze lijst en over de middelen om de doelstellingen te bereiken.

e. Taken van de Rijncommissie

In de overeenkomst wordt aan de Rijncommissie een aantal taken opgedragen, waarvan wij hier noemen:

- het voorstellen van de emissiegrenswaarden en de maximale termijnen voor de beperking van de lozingen van de zwarte lijststoffen;
- het toetsen van het effect van de maatregelen tegen de lozingen van de zwarte lijststoffen op de kwaliteit van het water van de Rijn en het zo nodig voorstellen van andere maatregelen;
- het vergelijken van de nationale ontwerp-programma's ter beperking van de verontreiniging van de Rijn door de grijze lijststoffen ten einde de samenhang daarvan te verzekeren en het doen van voorstellen om hierbij te komen tot gemeenschappelijke doelstellingen;
- aanbevelingen opstellen voor wijzigingen of aanvullingen van de bij de overeenkomst gevoegde technische bijlagen;
- het vaststellen van een alarmeringsprocedure in geval van calamiteiten.

f. Controle op de naleving

In de overeenkomst verplichten partijen zich een controlesysteem op zowel de lozingen als het gehalte van de zwarte en grijze lijststoffen in het water van de Rijn op te zetten. De resultaten van deze controles dienen ter kennis gebracht te worden van de Rijncommissie.

g. Omschrijving van de Rijn

In een laat stadium van de onderhandelingen over de overeenkomst is op Duits verzoek omschreven wat partijen voor de toepassing van deze overeenkomst onder de Rijn verstaan. Hierbij gaat het met name om een omschrijving van de Rijn in Nederland. Daaronder vallen de rivierarmen waarvoor de Rijn vrijelijk in de Noordzee uitstroomt tot aan de kustlijn. Dat wil dus zeggen de Bovenrijn, het Bijlands Kanaal, het Pannerdensch Kanaal, de Nederrijn, de Lek, de Waal, de Boven-Merwede, de Beneden-Merwede, de Noord, de Oude Maas, de Nieuwe Maas, het Scheur en de Nieuwe Waterweg. Tevens wordt daaronder ook de IJssel tot aan Kampen begrepen. Deze omschrijving is opgenomen in bijlage A bij de overeenkomst.

h. Arbitrage

De overeenkomst voorziet in bijlage B in een gedetailleerde arbitrageprocedure voor de beslechting van de geschillen over de uitlegging of de toepassing van de overeenkomst.

i. Wijzigingsprocedure van de bij de overeenkomst horende bijlagen

Ten einde adequaat te kunnen reageren op wetenschappelijke en technische ontwikkelingen krijgt de Rijncommissie de bevoegdheid tot het doen van aanbevelingen tot wijziging of aanvulling van de bij de overeenkomst horende technische bijlagen, waarin zijn vermeld:

- de lijsten van zwarte en grijze stoffen;
- nadere bijzonderheden met betrekking tot de opstelling van de nationale lijsten van de lozingen en het overleggen van gegevens aan de Rijncommissie;
- de emissiegrenswaarden en maximumtermijnen voor de lozingen van de zwarte lijststoffen.

3. Verhouding tussen de onderhavige overeenkomst en EEG-regelingen

Zoals reeds opgemerkt hebben de Duitse voorkeur voor een gelijktijdige aanpak van de lozingen van gevaarlijke stoffen in EEG-verband en in Rijnkader, en de totstandkoming van een EEG-richtlijn tot beperking van deze lozingen in de wateren van de Gemeenschap hun weerslag gehad op de besprekingen over de overeenkomst.

Hoewel de beide regelingen elkaar derhalve in de loop van de onderhandelingen over en weer sterk beïnvloed hebben, bleef het karakter van de overeenkomst als zelfstandige regeling ter beperking van de verontreiniging in een bepaald, gedeeltelijk buiten de Gemeenschap liggend, stroomgebied bewaard.

Deze zelfstandigheid komt met name tot uiting in de bepalingen met betrekking tot de kwaliteit van de rivier. Het is mogelijk op het punt van de verontreiniging door de zwarte lijststoffen verdergaande maatregelen te nemen dan in EEG-verband worden voorgeschreven. Voor de maatregelen ter beperking van de verontreiniging van de stoffen van de grijze lijst is genoemde zelfstandigheid inherent aan de noodzaak om de maatregelen af te stemmen op het bereiken van de gewenste kwaliteit van het water van de Rijn. In de EEG-regeling is dan ook erkend dat een of meer lid-staten afzonderlijk of gezamenlijk strengere voorschriften kunnen vaststellen.

Bij de praktische uitvoering valt bij de maatregelen tegen de lozingen van zwarte lijststoffen een samenhang te verwachten tussen de in het kader van beide regelingen te nemen maatregelen. Op grond van deze overeenkomst kan echter rekening worden gehouden met de specifieke situatie in het stroomgebied van de Rijn, indien de omstandigheden daarom vragen.

In verband met zekere aan de Gemeenschap toekomende bevoegdheden op het gebied van de bestrijding van de waterverontreiniging, die blijken uit bovengenoemde en andere EEG-richtlijnen³, gaat de overeenkomst ervan uit dat naast de vier EEG-lid-staten, die tevens Rijnsoeverstaten zijn, ook de Europese Economische Gemeenschap als zodanig partij wordt bij de overeenkomst. In de overeenkomst is voorzien dat of de Gemeenschap of de lid-staten, die partij zijn bij de overeenkomst, optreden, afhankelijk van de vraag of de bevoegdheden op een bepaald terrein aan de Gemeenschap of aan de lid-staten toekomen.

4. Betekenis van de overeenkomst

De overeenkomst kan beschouwd worden als een belangrijke stap op de weg van de gemeenschappelijke aanpak door de Rijnsoeverstaten van de verontreiniging van het stroomgebied van de Rijn door de lozingen van gevaar-

³ Hierbij wordt in het bijzonder gedacht aan het in de EEG in ontwikkeling zijnde systeem van kwaliteitsdoelstellingen voor oppervlaktewater.

lijke chemische stoffen. Deze gemeenschappelijke aanpak moet vooral bezien worden in het licht van de gebruiksdoeleinden van de Rijn zoals die in de overeenkomst zijn vastgelegd.

Wat betreft de meest gevaarlijke stoffen, die van de zwarte lijst, ligt aan de bepalingen in de overeenkomst het uitgangspunt ten grondslag dat deze stoffen niet in het water geloosd zouden mogen worden – een principe dat voor het eerst voor de verontreiniging van de Noordzee is vastgelegd in het Verdrag van Oslo (Trb. 1972, 62) en ook zijn neerslag heeft gevonden in het Verdrag van Parijs (Trb. 1975, 29).

Nu is dit principe dus ook vastgelegd voor de rivier die als een van de belangrijkste bronnen van vervuiling van de Noordzee kan worden beschouwd.

Voor de grijze lijststoffen zal de beperking van de lozingen afgestemd moeten worden op de kwaliteit van het ontvangende water. Met nationale ontwerp-programma's als uitgangspunt zullen daarvoor gemeenschappelijke doelstellingen gevonden moeten worden.

Voor de verontreiniging door de zwarte lijststoffen is tevens expliciet in de overeenkomst het principe neergelegd dat de verbetering van de kwaliteit van de Rijn bereikt moet worden door maatregelen in het gehele stroomgebied van de Rijn. Hoewel dit principe nogal vanzelfsprekend lijkt, heeft de aanvaarding door alle partijen nogal wat moeite gekost. Voor de stoffen van de grijze lijst betreffen de maatregelen het stroomgebied voor zover de lozingen van deze stoffen van nadelige invloed kunnen zijn op de kwaliteit van het water van de Rijn.

Hoewel de principes en de grote lijnen van de aanpak van de verontreiniging door de lozingen van de chemische stoffen in de overeenkomst zijn neergelegd, zal voor de concretisering veel en intensief overleg in het kader van de Rijncommissie noodzakelijk zijn.

Ondergetekenden zullen er met kracht naar streven dat deze concretisering zo spoedig mogelijk ter hand wordt genomen en dat het overleg in de Rijncommissie en zondig op ministerieel niveau onverminderd wordt voortgezet ten einde de uitwerking en, indien nodig, verdere uitbouw van het thans overeengekomene te bereiken.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Preambule

De preambule behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 1

In het tweede lid worden de gebruiksdoeleinden opgesomd, voor zover van belang in verband met de kwaliteit van het water van de Rijn. Bij het formuleren van deze gebruiksdoeleinden vormde een artikel in het ontwerp-Europees Rivierenverdrag, waarover in het kader van de Raad van Europa onderhandeld wordt een goed uitgangspunt.

Wat betreft de gebruiksdoeleinden van de Rijn in Nederland dient er op gewezen te worden dat in een groot deel van Nederland (o.a. in de vele polders) water uit de Rijn wordt ingelaten. In de polders wordt het water voor verschillende van de genoemde gebruiksdoeleinden gebruikt, hetgeen de eisen die aan het Rijnwater zelf gesteld moeten worden, beïnvloedt. Hiernaast geldt vooral voor Nederland dat de kwaliteit van het Rijnwater ook van groot belang is voor stagnante oppervlaktewateren zoals het IJsselmeer en de Deltawateren.

Als gebruiksdoeleinden van het water van de Rijn worden in de overeenkomst genoemd:

a. de bereiding van drinkwater voor menselijke consumptie

Zoals bekend is het water van de Rijn een zeer belangrijke bron van drinkwater voor de inwoners van zijn stroomgebied. Het totaal aantal mensen, dat van het Rijnwater (vanaf het Bodenmeer) voor hun drinkwater afhankelijk is, werd in 1973 geschat op 8,5 mln., waarvan 4,7 mln. in Nederland. Sindsdien is het verbruik in Nederland afgenomen door de overschakeling van enkele grote waterleidingbedrijven op Maaswater, dat een betere kwaliteit heeft. Wat betreft de eisen die in dit verband aan de Rijn gesteld kunnen worden, is tevens van belang de EEG-richtlijn van 16 juni 1975 betreffende de vereiste kwaliteit van het oppervlaktewater dat is bestemd voor de productie van drinkwater in de lid-staten⁴. De daarin gestelde eisen gaan gelden voor die gedeelten van de Rijn, voor zover gelegen binnen de Gemeenschap, die gebruikt worden voor de bereiding van drinkwater, met alle consequenties daarvan voor de kwaliteit van stroomopwaarts gelegen gedeelten van de rivier.

b. de consumptie door huisdieren en in het wild levende dieren

Dit behoeft geen nadere toelichting.

c. het behoud en het onderhouden van de natuurlijke flora en fauna alsmede het behoud van het zelfreinigend vermogen

Hoewel niet verwacht mag worden dat in de naaste toekomst de aquatische levensgemeenschap van de Rijn de situatie zal gaan benaderen welke van nature in de Rijn thuishoorde, mag toch het voldoen aan bepaalde minimale eisen, zoals bij voorbeeld omschreven in het Indicatief Meerjarenprogramma 1975-1979 voor de bestrijding van de verontreiniging van het oppervlaktewater (7 februari 1975, Staatsuitgeverij, 's-Gravenhage), ook aan het aquatisch leven in de Rijn gesteld worden. Daarnaast zullen bepaalde tot het stroomgebied van de Rijn behorende oppervlaktewateren, doordat zij deel uitmaken van een natuurbeschermingsgebied, meer dan normale bescherming behoeven. Hier kunnen ook eisen te stellen aan het water van de Rijn zelf uit voortvloeien.

d. visvangst

Een behoorlijke visstand is in een rivier als de Rijn een indicatie voor de opbouw van het aanwezig ecosysteem. Deze visstand is bovendien van belang voor:

- niet aquatische organismen die voor hun voortbestaan geheel of gedeeltelijk op de aquatische levensgemeenschappen zijn aangewezen, bij voorbeeld diverse vogels en zoogdieren;
- de sportvisserij;
- de beroepsvisserij, die overigens op de Rijn zelf niet meer plaatsvindt.

Ook de in de Rijn gevangen vis zou zonder smaakbezwaren en gevaar voor de volksgezondheid moeten kunnen worden geconsumeerd.

e. recreatie, rekening houdend met de hygiënische en esthetische vereisten

Zoals bekend komen in Nederland nog op talrijke plaatsen vormen van recreatie voor in water dat aan de Rijn wordt onttrokken. Op enkele plaatsen wordt in de Rijn zelf gebaad of gezwommen. Deze vormen van recreatie moeten verantwoord bedreven kunnen worden. In dit verband is van belang de EEG-richtlijn van 8 december 1975 betreffende de kwaliteit van het zwembadwater⁵. In deze richtlijn worden bepaalde eisen gesteld waaraan onder meer water waarin regelmatig gezwommen wordt moet voldoen. Voor die gedeelten van de Rijn waarin dit gebeurt, zullen deze eisen, overeenkomstig de bepalingen van deze richtlijn en na de inwerkingtreding daarvan, gaan gelden.

⁴ PB nr. L 194 van 25 juli 1975 blz. 34 e.v.

⁵ PB nr. L 31 van 5 februari 1976, blz. 1 e.v.

f. de directe of indirecte toevoer van zoet water naar het land voor agrarische doeleinden

Aangezien in Nederland in de land- en tuinbouw voor beregening en begieting en het drenken van vee op veel plaatsen water moet worden gebruikt dat uit de Rijn wordt onttrokken, zullen aan dit water bepaalde daarop afgestemde eisen moeten worden gesteld.

g. de produktie van water voor industrieel gebruik

De eisen die de industrie aan het bedrijfswater stelt lopen sterk uiteen. Het oppervlaktewater zal voor diverse toepassingen inclusief als koelwater in het bedrijf bruikbaar moeten zijn.

Bovendien wordt in dit tweede lid de noodzaak genoemd een aanvaardbare kwaliteit van het zeewater te behouden. Hieruit blijkt in de eerste plaats de bij partijen bestaande opvatting dat zij niet tot onderlinge afspraken over een billijke verdeling van de gebruiksmogelijkheden van het Rijnwater kunnen komen, zonder ook rekening te houden met de gevolgen die dit heeft voor het milieu buiten het stroomgebied van de Rijn.

In de tweede plaats zijn partijen zich bewust van het feit dat de Rijn één van de belangrijkste vervuilingsbronnen van de Noordzee is en dat de in het stroomgebied van de Rijn op grond van de overeenkomst te nemen maatregelen ook nodig zijn uit een oogpunt van bescherming van het zeemilieu van de Noordzee.

In dit verband zij nog vermeld dat de Waddenzee van twee kanten door Rijnwater beïnvloed wordt nl. via het kustwater bij Den Helder dat nog voor 10% uit zoet (Rijn-)water bestaat en via IJsselmeerwater dat in de Waddenzee gespuid wordt. Maatregelen tegen de verontreiniging van de Rijn zijn derhalve ook van belang voor de bescherming van de natuurwetenschappelijk en biologisch zeer waardevolle Waddenzee.

Voor de in het vierde lid vermelde omschrijving van de Rijn zij verwezen naar de toelichting bij bijlage A van de overeenkomst.

Artikel 2

Ten einde een overzicht te krijgen van de omvang van de lozingen van de verschillende stoffen van de zwarte lijst voorziet de overeenkomst in het opstellen door ieder van de partijen van een lijst van deze lozingen in het stroomgebied van de Rijn.

In bijlage III bij de overeenkomst is nader geregeld hoe de lijst moet worden opgesteld en welke gegevens van de lijst aan de Rijncommissie moeten worden medegedeeld.

Aangezien op grond van artikel 3, tweede lid, op elke lozing van stoffen van de zwarte lijst in het stroomgebied van de Rijn emissienormen van toepassing zijn, geldt de verplichting tot het opstellen van de lijst van de lozingen onafhankelijk van het feit of reeds in het kader van de Rijncommissie emissiegrenswaarden zijn vastgesteld. De op deze manier verkregen gegevens kunnen een hulpmiddel zijn bij het bepalen van de prioriteiten bij de te nemen maatregelen.

In het derde lid is voorzien in de mogelijkheid van een lijst van lozingen van de stoffen van de grijze lijst.

Artikel 3

In de artikelen 3 t/m 5 zijn de te nemen maatregelen tegen de lozingen van de stoffen van de zwarte lijst neergelegd.

Om de lozingen van zwarte lijststoffen aan banden te leggen, ook wanneer deze in oppervlaktewater van het stroomgebied terecht komen door lozingen op riolen (al of niet via een zuiveringsinstallatie), is voorzien in de mogelijk-

heid de emissiegrenswaarden ook op dit soort lozingen toe te passen. De Rijncommissie kan, overeenkomstig artikel 5, eerste lid, een dergelijke toepassing voorstellen. Achtergrond van het onder meer door Nederland gehuldigde standpunt dat de emissienormen in principe ook van toepassing zouden moeten zijn op lozingen in riolen is het feit dat niet onder alle omstandigheden gewaarborgd is dat de op de zuiveringsinstallatie aangesloten industriële lozers inderdaad hun lozingen via de beste technische middelen beperken.

Uit de redactie van het tweede lid valt af te leiden dat onder het woord «lozingen» zoals gebruikt in het eerste lid niet noodzakelijkerwijs ook «lozingen in een riool» verstaan moet worden.

Uit de in het derde lid neergelegde regeling voor de bestaande lozingen volgt dat nieuwe lozingen onmiddellijk aan de vergunningsvoorwaarden moeten voldoen.

De reden voor het opnemen van het vierde lid is geweest dat het verlenen van niet opzegbare vergunningen ongewenst werd geacht.

Artikel 4

In dit artikel wordt vrij gedetailleerd omschreven wat in een emissienorm moet worden opgenomen: zowel de concentratie, bij voorbeeld x milligram kwik per liter, als de gewichtshoeveelheid per tijdseenheid, bij voorbeeld x gram kwik per seconde. Deze gewichtshoeveelheid kan zo nodig ook anders uitgedrukt worden, bij voorbeeld x gram kwik per ton geproduceerd chloor.

Tevens zijn enige bepalingen opgenomen voor het geval de emissienormen niet in acht worden genomen.

Artikel 5

Dit artikel bevat een aantal belangrijke bepalingen met betrekking tot de maatregelen tegen de lozingen van de zwarte lijststoffen zoals:

- de procedure voor de vaststelling van de emissiegrenswaarden en de termijngrenzen;
- de uitgangspunten voor het vaststellen van de emissiegrenswaarden;
- de mogelijkheid voor de Rijncommissie andere maatregelen voor te stellen indien dat met het oog op de kwaliteit van het water van de Rijn nodig is.

Opgemerkt zij dat, afgezien van kwik en cadmium, de stoffen slechts zijn aangeduid in de vorm van categorieën. Het identificeren van de tot deze categorieën behorende stoffen zal nog moeten plaatsvinden (zie hierover het gestelde in de toelichting bij bijlage I).

De in het eerste lid bedoelde emissiegrenswaarden worden van kracht na unanieme aanvaarding door partijen. De emissiegrenswaarden zullen worden opgenomen in bijlage IV bij de overeenkomst en kunnen worden aangepast aan de laatste wetenschappelijke en technische ontwikkelingen.

In principe worden de grenswaarden uitgedrukt in concentraties die dan door de vergunning verlenende instantie in elk concreet geval tevens in een gewichtshoeveelheid moeten worden vertaald. Indien nodig kan de grenswaarde ook uitgedrukt worden in een maximumhoeveelheid stof per gewichtseenheid grondstof of per eenheid produkt, zoals bij voorbeeld x gram kwik per ton geproduceerd chloor.

Indirect kan op deze manier ook een bepaald milieuvriendelijk productieproces worden voorgeschreven.

In het artikel is rekening gehouden met de mogelijkheid dat bepaalde emissiegrenswaarden en termijngrenzen (vierde lid) per bedrijfstak zullen worden vastgesteld.

In het tweede lid zijn de uitgangspunten neergelegd voor het vaststellen van de emissiegrenswaarden. Daarbij is de basis de gevaarlijkheid van de stof – het woord «voornamelijk» slaat op mogelijke andere factoren, zoals

kankerverwekkendheid – en worden de beste beschikbare technische middelen in acht genomen. In de praktijk zullen de beste technische middelen waarschijnlijk een even grote rol spelen als de gevaarlijkheid van de stof.

Naar Nederlandse opvatting dient het woord «beschikbaar» ruim te worden uitgelegd. Het feit dat een bepaalde zuiveringstechniek of milieuvriendelijke produktiemethode alleen buiten Europa beschikbaar is mag de toepassing daarvan in het stroomgebied van de Rijn niet verhinderen. Het overleg dat in de Rijncommissie over de beste technische middelen gevoerd zal gaan worden is van het grootste belang voor de doeltreffendheid van de overeenkomst.

Voor de in het derde lid genoemde maximumtermijnen die de nationale autoriteiten moeten respecteren geldt dezelfde vaststellingsprocedure als voor de emissiegrenswaarden.

In het vierde lid wordt de Rijncommissie opgedragen het effect van de genomen maatregelen te toetsen.

Een zeer belangrijke bepaling van de overeenkomst is neergelegd in het vijfde lid, waarin de Rijncommissie andere maatregelen kan voorstellen, indien de getroffen maatregelen geen voldoende verbetering van de kwaliteit van het water van de Rijn tot gevolg hebben.

Bij deze «andere maatregelen» zou men kunnen denken aan:

- het verscherpen van de emissiegrenswaarden
- het verscherpen van de termijnen voor de bestaande lozingen
- voorstellen ten aanzien van nieuwe vestigingen van bepaalde industrieën met sterk watervervuilende productieprocessen in het stroomgebied van de Rijn.
- in uiterste noodzaak het verbieden van bestaande moeilijk te beperken lozingen van zeer gevaarlijke stoffen
- het aanpakken van andere bronnen van verontreiniging van de Rijn dan de lozingen.

Artikel 6

In artikel 6 zijn de maatregelen tegen de verontreiniging door de grijze lijststoffen neergelegd.

Belangrijkste elementen van deze maatregelen zijn:

- een voorafgaande vergunning is vereist voor elke lozing van deze stoffen, die van nadelige invloed kan zijn op de kwaliteit van het water van de Rijn (vierde jo. eerste lid);
- de lozingen worden aanzienlijk beperkt door het stellen van emissienormen, die bepaald worden aan de hand van kwaliteitsdoelstellingen (eerste jo. vierde lid);
- de regeringen streven er naar binnen twee jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst programma's op te stellen voor de vermindering van de verontreiniging door deze stoffen, waarin kwaliteitsdoelstellingen en termijnen voor de tenuitvoerlegging moeten zijn opgenomen (tweede lid jo vijfde lid jo zevende lid);
- overleg tussen partijen over de ontwerp-programma's in het kader van de Rijncommissie (derde lid).

Van bijzonder belang is het in het derde lid voorgeschreven overleg in de Rijncommissie over de ontwerp-programma's aangezien dit zal moeten leiden tot het vinden van gemeenschappelijke doelstellingen en samenhangende middelen voor de vermindering van de verontreiniging van de grijze lijststoffen.

Hierbij moet in de eerste plaats gedacht worden aan gemeenschappelijke kwaliteitsdoelstellingen, bij voorbeeld aan de monding van de Rijn, althans bij de zoetwatergrens – het onderscheid tussen het zoetwater- en het brakwatergedeelte van de rivier zal in veel gevallen in de in de Nederlandse programma's te formuleren kwaliteitsdoelstellingen tot uiting komen –, waarbij de aanzienlijke beperking van de lozingen gericht zal moeten worden op het

bereiken binnen een bepaalde overeen te komen termijn van de kwaliteitsdoelstelling aan de monding of de zoetwatergrens.

Denkbaar is dat daarbij de lozingen gelijkelijk beperkt worden; denkbaar is eveneens dat uitgaande van de gemeenschappelijke kwaliteitsdoelstelling aan de monding strengere kwaliteitsdoelstellingen stroomopwaarts worden vastgesteld – rekening houdende met de verschillende gebruiksdoeleinden –, die bepalend zijn voor de beperking van de lozingen in het betreffende gedeelte.

In de tweede plaats kan uitgaande van de gemeenschappelijke kwaliteitsdoelstelling gedacht worden aan gemeenschappelijke doelstellingen ter beperking van bepaalde lozingen, bij voorbeeld de zinklozingen van een bepaalde bedrijfstak worden binnen een bepaalde termijn met een bepaald percentage verminderd. Veel zal in dit verband afhangen van de inhoud van de nationale ontwerp-programma's.

Er zij nog opgemerkt dat het overleg over de programma's niet tot vertraging mag leiden van de tenuitvoerlegging van maatregelen op nationaal niveau. De maatregelen op nationaal niveau zullen echter zo moeten worden geconcipieerd dat aanpassing aan het resultaat van het overleg in de Rijncommissie mogelijk is.

Artikel 7

In dit artikel worden maatregelen voorzien tegen een andere bron van verontreiniging dan lozingen, nl. de opslag van stoffen van de zwarte en grijze lijst. Hier is met name gedacht aan het zodanig opslaan van deze gevaarlijke stoffen dat daarmee verontreinigd regenwater niet de Rijn in kan stromen en dat de plaats van opslag ook bij hoge waterstanden niet onderloopt.

De in het tweede lid voorziene mogelijkheid dat verontreinigd grondwater in de Rijn terechtkomt is thans nog niet in die mate aanwezig dat daar op korte termijn maatregelen voor nodig zijn.

Artikel 10

Op grond van dit artikel zal het meetprogramma van de Rijncommissie op de overeengekomen meetstations aan de Rijn aanzienlijk moeten worden uitgebreid, omdat lang niet alle op de lijsten voorkomende stoffen op het ogenblik regelmatig gemeten worden. De metingen zijn van groot belang voor het toetsen van het effect van de op grond van de overeenkomst genomen maatregelen.

De huidige meetpunten van de Rijncommissie zijn de volgende:

- Stein, waar de Rijn uit het Bodenmeer stroomt;
- Kembs, stroomafwaarts van Bazel;
- Seltz, waar de Rijn ophoudt de grens te vormen tussen Frankrijk en de Bondsrepubliek;
- Braubach/Koblenz, waar de Moezel in de Rijn stroomt;
- Bimmen/Lobith, aan de Duits-Nederlandse grens;
- Kampen (IJssel);
- Vreeswijk (Lek);
- Gorkum (Waal).

De resultaten van de overigens door de Rijnsoeverstaten verrichte metingen worden reeds jaarlijks door de Rijncommissie gepubliceerd. De tekst van artikel 10 laat een uitbreiding van het aantal meetstations in de toekomst toe.

Artikel 11

Hoewel reeds op informele basis tussen de Rijnsoeverstaten afspraken zijn gemaakt over procedures bij calamiteiten, krijgt de Rijncommissie in dit artikel de opdracht een alarmeringsregeling vast te stellen.

Artikel 12

In de Rijncommissie kan overlegd worden over de vorm en regelmaat van de op grond van het eerste lid te verrichten mededelingen.

Artikel 13

Ten einde tot een redelijke vergelijkbaarheid van de door de Rijnsoeverstaten verrichte metingen te komen is een nadere harmonisatie van meet- en analysemethoden zeer gewenst.

Artikel 14

Zoals reeds opgemerkt kan de Rijncommissie alle wijzigingen of aanvullingen van de bij de overeenkomst horende technische bijlagen voorstellen, die haar nuttig lijken.

Op grond van het derde lid treden de wijzigingen of aanvullingen in werking na unanieme aanvaarding door partijen. In deze opzet zouden wijzigingen of aanvullingen hier te lande alvorens aanvaard te kunnen worden parlementaire goedkeuring behoeven.

Om dezelfde redenen als vermeld in de toelichtingen op de Goedkeuringswetten van het reeds genoemde Verdrag van Oslo (Bijl. Hand. II 12 292 (R 893) nr. 9), en het wereldwijde Verdrag van Londen inzake dumping⁶ (Bijl. Hand. II 13 886 (R 1027) nr. 3) is echter in het ontwerp van wet tot goedkeuring van deze overeenkomst een artikel opgenomen op grond waarvan wijzigingen van de bijlagen I t/m IV niet de goedkeuring van de Staten-Generaal behoeven.

Bij de onderhandelingen is naar voren gekomen dat de wijzigingen of aanvullingen ook aanvaard kunnen worden door een partij via een eenvoudige mededeling van die strekking in een vergadering van de Rijncommissie. Enkele Rijnsoeverstaten konden echter een stilzwijgende goedkeuringsprocedure, zoals voorgesteld door Nederland, niet accepteren.

Artikel 15

Bijzondere betekenis heeft artikel 15 dat voorziet in een arbitrageregeling, waarvoor in bijlage B bij de overeenkomst een gedetailleerde procedure is opgenomen.

Deze regeling is gebaseerd op de arbitrageregeling die is voorzien in het Verdrag van Parijs inzake de vervuiling van de zee vanaf het land en in het ontwerp-Europees Rivierenverdrag van de Raad van Europa. Volgens het huidige ontwerp van dit laatste verdrag zal de daarin voorgestelde arbitrageregeling gaan gelden voor samenwerkingsovereenkomsten die betrekking hebben op internationale rivieren, zoals bij voorbeeld de Overeenkomst van Bern inzake de Rijncommissie.

In het verslag van de vergadering van de Rijncommissie van 7 en 8 juli 1976, waarin de teksten van deze overeenkomst werden vastgesteld, is dan ook vermeld dat na de inwerkingtreding van dit Europees Rivierenverdrag één arbitrageregeling voor de Overeenkomst van Bern en voor de onderhavige overeenkomst de voorkeur verdient.

Dit zou vooral van belang zijn als een bepaald geschil zowel de uitleg of de toepassing van de Overeenkomst van Bern als van deze overeenkomst betreft.

Artikel 16

In het algemene gedeelte van de toelichting zijn reeds de motieven vermeld voor de deelname van de Europese Economische Gemeenschap aan de overeenkomst. Deze deelname van de EEG ligt in de lijn van de deelname aan het Verdrag van Parijs inzake de vervuiling van de zee vanaf het land en

⁶ Verdrag ter voorkoming van verontreiniging van de zee door het storten van afval en vuil, Londen, 19 december 1972 (Trb. 1973, 172).

aan de in september 1976 tot stand gekomen Conventie van Barcelona ter bescherming van de Middellandse Zee tegen verontreiniging.

In dit artikel is vastgelegd dat al naar gelang de bevoegdheden toekomen aan de Gemeenschap of aan de lid-staten, de Gemeenschap of de lid-staten in het kader van deze overeenkomst optreden.

Welke bevoegdheden aan de Gemeenschap of aan de lid-staten toekomen is een interne EEG-aangelegenheid.

Artikel 17

In dit gebruikelijke artikel is in het tweede lid een speciale bepaling opgenomen om te garanderen dat deze overeenkomst en de aanvullende overeenkomst bij de Overeenkomst van Bern inzake de Rijncommissie, die de toetreding van de Europese Economische Gemeenschap tot laatstgenoemde overeenkomst mogelijk moet maken, gelijktijdig in werking treden.

In dit verband is in de vergadering van de Rijncommissie van 7 en 8 juli 1976, waarin de teksten van de overeenkomsten werden goedgekeurd, afgesproken en in het verslag daarvan vermeld dat de partijen bij de beide overeenkomsten de vereiste procedures voor de inwerkingtreding zo zullen afhandelen dat een gelijktijdige inwerkingtreding mogelijk is.

Artikel 18

In dit artikel is, evenals bij de overige slotbepalingen, aansluiting gezocht bij de Overeenkomst van Bern inzake de Rijncommissie.

Artikel 20

Dit artikel is opgenomen in verband met de situatie die kan ontstaan na de opzegging door één van de partijen van de Overeenkomst van Bern inzake de Rijncommissie. Het is immers niet denkbaar dat de onderhavige overeenkomst goed ten uitvoer kan worden gelegd als de Rijncommissie niet functioneert.

Bijlagen

Bijlage A

Deze bijlage bevat een omschrijving van hetgeen voor de toepassing van de overeenkomst onder de Rijn verstaan moet worden. De omschrijving is vooral opgesteld om de bij de Duitse delegatie levende onduidelijkheid over de toepassing van de overeenkomst in Nederland weg te nemen. In de omschrijving wordt het door Nederland in de onderhandelingen reeds naar voren gebrachte standpunt bevestigd dat de overeenkomst ook op de Nederlandse rivierarmen van de Rijn, met name de Nieuwe Waterweg, van toepassing is. Voor de stoffen van de zwarte lijst geldt deze toepassing zonder beperkingen voor het zoetwater- en het brakwatergedeelte van de rivierarm.

Bij de maatregelen tegen de verontreiniging van de Rijn door de stoffen van de grijze lijst zal het onderscheid tussen het zoetwater- en het brakwatergedeelte van de rivier bij bepaalde stoffen wel een rol spelen. Dit heeft enerzijds te maken met het gedrag van bepaalde stoffen dat in beide milieus anders kan zijn en anderzijds met de gebruiksdoelinden die kunnen verschillen.

Zoals gesteld in de bijlage zal met deze verschillen rekening kunnen worden gehouden bij de (door Nederland) overeenkomstig artikel 6 op te stellen programma's en de daarin op te nemen kwaliteitsdoelstellingen, alsook bij de coördinatie van deze programma's in de Rijncommissie.

Indien deze coördinatie namelijk leidt tot het formuleren van een gemeenschappelijke kwaliteitsdoelstelling aan de monding, zullen in de gevallen dat voor het brakwatergedeelte een minder strenge kwaliteitsdoelstelling ge-

rechtvaardigd is dan voor het zoetwatergedeelte, de in het stroomgebied van de Rijn te nemen maatregelen moeten worden afgestemd op het bereiken van de voor het zoetwatergedeelte geldende kwaliteitsdoelstelling.

Ook bij het op elkaar afstemmen van de in de nationale programma's opgenomen kwaliteitsdoelstellingen zal bij verschil tussen de kwaliteitsdoelstelling voor het zoetwatergedeelte en die voor het brakwatergedeelte, eerstgenoemde bepalend moeten zijn.

Bijlage B

Deze bijlage geeft een gedetailleerde procedure voor arbitrage die is voorzien in artikel 15 van de overeenkomst. Ingevolge paragraaf 7 van de bijlage is de uitspraak van het scheidsgerecht bindend voor de partijen in het geschil.

Een speciale regeling is getroffen in paragraaf 8 van de bijlage voor geschillen, waarbij een lid-staat van de EEG betrokken is. Of in dat geval de lid-staat, de Gemeenschap of lid-staat en de Gemeenschap gezamenlijk partij zijn bij het geschil is een interne EEG-aangelegenheid.

Bijlage I

Deze bijlage bevat de stoffen van de zogenaamde zwarte lijst, de meest gevaarlijke stoffen, en is oorspronkelijk gebaseerd op de door de tweede Ministeriële conferentie over de verontreiniging van de Rijn – gehouden op 4 en 5 december 1973 – goedgekeurde lijst van stoffen. Later is de lijst geharmoniseerd met de bij de meergenoemde EEG-richtlijn van 4 mei 1976 horende lijst.

Met uitzondering van kwik en cadmium zijn geen individuele stoffen aangeduid, maar slechts groepen stoffen. Uit deze groepen dienen de eigenlijke stoffen en hun onderlinge prioriteit nog te worden bepaald op basis van de criteriatoxiciteit, persistentie en bio-accumulatie. Niet nodig is dat een stof aan deze drie criteria tegelijk voldoet.

Wat betreft de betekenis van de drie criteria kunnen de volgende omschrijvingen gegeven worden, waarbij in het oog moet worden gehouden dat het hier om begrippen gaat, die voortdurend in ontwikkeling zijn en waaromtrent de inzichten verfijnd worden:

- *toxiciteit*: de eigenschap van een stof waardoor een organisme dat met bepaalde hoeveelheden van die stof in aanraking komt, sterft of – op welke wijze dan ook – in zijn gezondheid geschaad wordt;
- *persistentie*: de weerstand van een stof tegen chemische verandering onder de gemiddelde omstandigheden van het milieu in het algemeen of onder de omstandigheden van één bepaald milieu in het bijzonder;
- *bio-accumulatie*: een zodanige opname, gevolgd door opslag, van een stof door een levend organisme, dat de concentratie van die stof in het organisme voor wat betreft van nature voorkomende stoffen hoger wordt dan normaal en voor wat betreft milieuvreemde stoffen hoger wordt dan in zijn omgeving.

Bijlage II

Deze bijlage bevat de iets minder gevaarlijke stoffen van de zogenaamde grijze lijst. Deze lijst die oorspronkelijk uit twee gedeelten bestond, een grijze lijst en een beige lijst, is later door harmonisatie met de bij de meergenoemde EEG-richtlijn van 4 mei 1976 horende lijst tot één lijst samengevoegd.

Uit de inleiding behorende bij de lijst blijkt dat de schadelijke werking in het aquatisch milieu bezien moet worden in samenhang met de kenmerken van het ontvangende water.

De lijst omvat enerzijds die stoffen van de groepen van de zwarte lijst, waarvoor op grond van overwegingen van toxiciteit, persistentie en bio-accumulatie geen grenswaarden behoeven te worden vastgesteld (dat wil zeg-

gen: tot de «zwarte» groepen behorende stoffen die biologisch minder schadelijk zijn). Anderzijds omvat de lijst sommige afzonderlijk aangeduide stoffen en bepaalde categorieën die nog nader geïndividualiseerd moeten worden.

Overigens zij nog gewezen op de memories van toelichting bij de goedkeuringswetten van de meergenoemde verdragen van Oslo en Parijs (resp. Bijl. Hand. II 12 292 (R 893), nr. 3 en Bijl. Hand. II – 13 931, nr. 3), waar veel informatie wordt gegeven omtrent de eigenschappen van veel van de op de zwarte en grijze lijst van deze overeenkomst vermelde stoffen.

Bijlage III

In deze bijlage worden in de eerste paragraaf nadere regels gesteld omtrent het opstellen van de in artikel 2 voorziene lijst van lozingen in het stroomgebied van de Rijn van stoffen van de zwarte lijst.

In de tweede paragraaf is aangegeven welke gegevens van de lijst de regeringen aan de Rijncommissie moeten mededelen. Per stof zal de som van de lozingen in elk gedeelte van het stroomgebied dat tussen twee van de overeengekomen meetpunten in de Rijn ligt, worden doorgegeven. Meer detaillering, bij voorbeeld een differentiatie naar categorieën vervuilers, bij het doorgeven van de gegevens aan de Rijncommissie was voor enkele Rijnnoeverstaten niet aanvaardbaar. In de toekomst kan een zekere detaillering echter op eenvoudige wijze aangebracht worden via de wijzigingsprocedure van de bijlagen.

Bijlage IV

Hierin zullen per stof de op grond van artikel 5 op te stellen emissiegrenswaarden, termijngrenzen en eventuele andere gegevens met betrekking tot de lozingen van de stoffen van de zwarte lijst worden opgenomen.

In het algemene gedeelte van de toelichting is reeds gewezen op het belang van het vaststellen van deze gegevens voor het doeltreffend functioneren van de overeenkomst.

III. INWERKINGTREDING VAN DE OVEREENKOMST EN UITVOERINGSWETGEVING

In de overeenkomst wordt bepaald dat deze in werking treedt op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de laatste mededeling van de ondergetekende partijen dat aan de nationale procedures, vereist voor de goedkeuring, is voldaan.

Tijdens de laatste besprekingen die voorafgingen aan de ondertekening van de overeenkomst op 3 december 1976, is door partijen de verwachting uitgesproken dat met de afwikkeling van de nationale goedkeuringsprocedures ongeveer een jaar, te rekenen vanaf het tijdstip van ondertekening, gemoeid zou zijn. Dit betekent dat de overeenkomst begin 1978 in werking zou kunnen treden.

Gezien het feit dat de overeenkomst verschillende voorschriften bevat voor de uitvoering waarvan de bestaande Nederlandse wetgeving onvoldoende basis biedt, is het noodzakelijk de wetgeving (i.c. de Wet verontreiniging oppervlaktewateren) aan te passen.

Wanneer het op gang brengen van de goedkeuringsprocedure afhankelijk zou worden gesteld van het gereed zijn van de benodigde uitvoeringswetgeving lijkt voltooiing van de goedkeuringsprocedure in Nederland op een zodanig tijdstip dat de overeenkomst inderdaad begin 1978 in werking kan treden, niet met zekerheid te verwachten. De situatie waarin de inwerkingtreding van de overeenkomst op Nederland zou moeten wachten, dient indien enigszins mogelijk vermeden te worden.

De nauw bij de uitvoering van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren betrokken instanties is reeds over een ontwerp van wet tot aanpassing van deze wet advies gevraagd. Hoewel met de voorbereiding van de indiening van het wetsontwerp grote spoed wordt betracht is het niet mogelijk dat ontwerp al gelijktijdig met het ontwerp van wet tot goedkeuring van deze overeenkomst aan te bieden. De aanpassing van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren strekt overigens niet alleen tot uitvoering van de hier aan de orde zijnde overeenkomst, doch ook tot uitvoering van EEG-richtlijnen voor zover deze rechtstreeks betrekking hebben op het voorkomen en tegengaan van waterverontreiniging. De beoogde wetsaanpassing is voorts van belang voor de uitvoering van de Overeenkomst inzake de bescherming van de Rijn tegen verontreiniging door chloriden, met Bijlagen (Trb. 1977, 33). Wel kan reeds worden aangegeven dat de aanpassing van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren de volgende onderwerpen betreft:

- a. de invoering van «grenswaarden», die voor alle oppervlaktewateren de limiet aangeven van hetgeen met betrekking tot de aanwezigheid van met name zwarte-lijststoffen in lozingen van afvalstoffen maximaal toelaatbaar is en welke bij het opstellen van vergunningsvoorschriften in acht moeten worden genomen;
- b. de invoering van een stelsel van waterkwaliteitsplannen welke de hoofdlijnen van het te voeren waterkwaliteitsbeheer aangeven, ter verwezenlijking van de in die plannen aangegeven waterkwaliteitsdoelstellingen, en de invoering van de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur nadere regelen te stellen ten aanzien van die plannen. Deze weg is gekozen om te kunnen komen tot een geprogrammeerde vermindering van lozingen van met name zogenaamde grijze-lijststoffen;
- c. de invoering van voorschriften met betrekking tot de inventarisatie van lozingen van bepaalde stoffen en met betrekking tot de meting van de kwaliteit van oppervlaktewateren.

Zoals bekend is in de Wet verontreiniging oppervlaktewateren neergelegd een gedecentraliseerd stelsel van waterkwaliteitsbeheer. Niet alleen de centrale overheid, maar ook andere bij de uitvoering van de wet betrokken openbare lichamen zullen gehouden moeten zijn gevolg te geven aan hetgeen in het kader van de uitvoering van de overeenkomst nader zal worden overeengekomen. Ook te dier zake geeft het wetsontwerp, waarvan de aanbidding in de zomer van 1977 verwacht mag worden, de nodige voorzieningen.

De Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
I. Vorrink

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
T. E. Westerterp

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
L. J. Brinkhorst

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

RAAD

RICHTLIJN VAN DE RAAD

van 4 mei 1976

betreffende de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd

(76/464/EEG)

De Raad van de Europese Gemeenschappen,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op de artikelen 100 en 235.

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europese Parlement¹

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité²,

Overwegende dat het dringend noodzakelijk is dat de lid-staten een algemene en gelijktijdige actie ondernemen ter bescherming van het aquatisch milieu van de Gemeenschap tegen verontreiniging, met name door bepaalde stoffen die persistent, toxisch en bio-accumuleerbaar zijn;

Overwegende dat verscheidene verdragen of ontwerp-verdragen, zoals het Verdrag ter voorkoming van de verontreiniging van de zee vanaf het land, het ontwerp-verdrag voor de bescherming van de Rijn tegen chemische verontreiniging en het ontwerp voor een Europees verdrag inzake de bescherming van internationale waterlopen tegen verontreiniging, tot doel hebben de internationale waterlopen en het mariene milieu tegen verontreiniging te beschermen; dat het van belang is zorg te dragen voor de geharmoniseerde tenuitvoerlegging van deze verdragen;

Overwegende dat een dispariteit tussen de bepalingen die in de verschillende lid-staten reeds van toepassing dan wel in voorbereiding zijn met betrekking tot het lozen van bepaalde gevaarlijke stoffen in het water, kan leiden tot ongelijke concurrentievoorwaarden en derhalve rechtstreeks van invloed kan zijn op de goede werking van de gemeenschappelijke markt; dat derhalve op dit gebied de wetgevingen nader tot elkaar dienen te worden gebracht zoals bepaald in artikel 100 van het verdrag;

Overwegende dat het noodzakelijk blijkt dit nader tot elkaar brengen van de wetgevingen vergezeld te doen gaan van een actie van de Gemeenschap die erop gericht is om, door middel van een meer omvattende regeling, één der doelstellingen van de Gemeenschap op het gebied van de bescherming van het milieu en de verbetering van de kwaliteit van het bestaan te verwezenlijken; dat hiertoe derhalve een aantal specifieke bepalingen dienen te worden vastgesteld; dat, aangezien het verdrag niet voorziet in de hiertoe vereiste bevoegdheden, artikel 235 van het verdrag dient te worden toegepast;

Overwegende dat het actieprogramma van de Europese Gemeenschappen inzake het milieu³ voorziet in een aantal maatregelen ter bescherming van zoet water en zeewater tegen bepaalde verontreinigende stoffen;

¹ PB nr. C 5 van 8.1. 1975, blz. 62.

² PB nr. C 108 van 15.5. 1975, blz. 76

³ PB nr. C 112 van 20.12. 1973, blz. 1.

Overwegende dat het, ter waarborging van een doelmatige bescherming van het aquatisch milieu in de Gemeenschap, nodig is een eerste lijst, lijst I genaamd, op te stellen van bepaalde afzonderlijke stoffen die in hoofdzaak moeten worden gekozen op basis van hun toxiciteit, persistentie, bio-accumulatie, met uitzondering van die stoffen welke biologisch onschadelijk zijn of die snel worden omgezet in biologisch onschadelijke stoffen, alsmede een tweede lijst, lijst II genaamd, van stoffen met een schadelijke werking op het water, die evenwel beperkt kan zijn tot een bepaald gebied en afhangt van de kenmerken van de ontvangende wateren en de plaats daarvan; dat elke lozing van deze stoffen onderworpen moet zijn aan een voorafgaande vergunning, waarin de emissienormen worden vastgesteld.

Overwegende dat de verontreiniging door het lozen van de verschillende onder lijst I vallende gevaarlijke stoffen geheel moet worden beëindigd; dat de Raad binnen nauwkeurig omschreven termijnen op voorstel van de Commissie moet overgaan tot de vaststelling van grenswaarden die door de emissienormen niet mogen worden overschreden, meetmethoden alsmede de termijnen waaraan degenen die thans lozingen verrichten, zich moeten houden;

Overwegende dat de lid-staten deze grenswaarden moeten toepassen, behalve in het geval dat een lid-staat volgens een door de Raad vastgestelde controle-procedure tegenover de Commissie kan bewijzen dat de door de Raad op voorstel van de Commissie vastgestelde kwaliteitsdoelstellingen in het gehele eventueel door lozingen beïnvloede geografische gebied zijn bereikt en voortdurend worden gehandhaafd dank zij de actie die onder meer door deze lid-staat wordt gevoerd;

Overwegende dat het noodzakelijk is de verontreiniging van het water door de in lijst II genoemde stoffen te beperken; dat de lid-staten te dien einde programma's moeten vaststellen die kwaliteitsdoelstellingen voor het water omvatten, welke zijn opgesteld met inachtneming van de richtlijnen van de Raad wanneer laatstgenoemde bestaan; dat de voor deze stoffen geldende emissienormen moeten worden berekend aan de hand van deze kwaliteitsdoelstellingen;

Overwegende dat deze richtlijn, behoudens bepaalde uitzonderingen en wijzigingen, dient te worden toegepast op lozingen in grondwater in afwachting van de vaststelling van een specifieke communautaire regeling ter zake;

Overwegende dat het van belang is dat een of meer lid-staten, afzonderlijk of gezamenlijk, bepalingen kunnen vaststellen die strenger zijn dan de bepalingen van deze richtlijn;

Overwegende dat het van belang is een inventarisatie te maken van de lozingen van bepaalde bijzonder gevaarlijke stoffen in het aquatisch milieu van de Gemeenschap, ten einde de oorsprong daarvan na te gaan;

Overwegende dat het noodzakelijk kan zijn de lijsten I en II met inachtneming van de opgedane ervaring te herzien en zo nodig aan te vullen door, in voorkomend geval, bepaalde stoffen van lijst II over te brengen naar lijst I,

Heeft de volgende richtlijn vastgesteld:

Artikel 1

1. Behoudens artikel 8 is deze richtlijn van toepassing:
 - op oppervlaktewateren in het binnenland,
 - op territoriale zeewateren,
 - op kustwateren,
 - op grondwateren.

2. In deze richtlijn wordt verstaan onder:
- a. «oppervlaktewateren in het binnenland»: alle stilstaande of stromende, zoete oppervlaktewateren die zich op het grondgebied van één of meer lid-staten bevinden;
 - b. «kustwateren»: wateren die zijn gelegen aan de landzijde van de basislijn welke dient om de breedte van de territoriale zee te meten en die zich in het geval van waterlopen uitstrekken tot aan de zoetwatergrens;
 - c. «zoetwatergrens»: de plaats in een waterloop waar bij laag water en in een periode met gering zoetwaterdebiet, het zoutgehalte merkbaar stijgt ten gevolge van de aanwezigheid van zeewater;
 - d. «lozing»: iedere handeling waarbij de in lijst I of lijst II van de bijlage genoemde stoffen in de in lid I bedoelde wateren worden gebracht, met uitzondering van
 - lozingen van baggerspecie,
 - bedrijfsmatige lozingen vanaf schepen in territoriale zeewateren,
 - het storten van afvalstoffen vanaf schepen in territoriale zeewateren;
 - e. «verontreiniging»: het direct of indirect door de mens lozen van stoffen of energie in het aquatisch milieu, ten gevolge waarvan de gezondheid van de mens in gevaar kan worden gebracht, het leven en de eco-systemen in het water kunnen worden geschaad, de mogelijkheden tot recreatie kunnen worden aangetast of een ander rechtmatig gebruik van het water kan worden gehinderd.

Artikel 2

De lid-staten nemen alle passende maatregelen ter beëindiging van de verontreiniging van de in artikel I bedoelde wateren door de gevaarlijke stoffen die zijn begrepen onder de families en groepen van stoffen die worden genoemd in lijst I van de bijlage, en ter vermindering van de verontreiniging van genoemde wateren door de gevaarlijke stoffen die zijn begrepen onder de families en groepen van stoffen die worden genoemd in lijst II van de bijlage, overeenkomstig deze richtlijn, die slechts een eerste stap is om dit doel te bereiken.

Artikel 3

Ten aanzien van de stoffen die behoren tot de families en groepen van stoffen die worden genoemd in lijst I, hierna te noemen «onder lijst I vallende stoffen», wordt het volgende bepaald:

1. voor iedere lozing in de in artikel I bedoelde wateren die een van deze stoffen kan bevatten, is een voorafgaande vergunning nodig, die wordt verleend door de bevoegde autoriteit van de betrokken lid-staat;
2. voor lozingen van deze stoffen in de in artikel I bedoelde wateren en, wanneer zulks voor de toepassing van deze richtlijn noodzakelijk is, voor lozingen van deze stoffen in riolen, worden in de vergunning emissienormen vastgesteld;
3. voor de bestaande lozingen van deze stoffen in de in artikel I bedoelde wateren dienen de lozers aan de in de vergunning vastgestelde voorwaarden te voldoen binnen de daarin bepaalde termijn. Deze termijn mag de overeenkomstig artikel 6, lid 4, vastgestelde grenzen niet overschrijden;
4. de vergunning mag slechts worden verleend voor een beperkte duur. Zij kan worden verlengd met inachtneming van de eventuele wijzigingen van de grenswaarden als bedoeld in artikel 6.

Artikel 4

1. De lid-staten passen op de lozingen van de onder lijst I vallende stoffen in grondwateren een regeling van nul-emissie toe.
2. De lid-staten passen op grondwateren de bepalingen van deze richtlijn toe die betrekking hebben op de stoffen die behoren tot de in lijst II genoemde families en groepen van stoffen, hierna te noemen «onder lijst II vallende stoffen».

3. De leden 1 en 2 zijn niet van toepassing op huishoudelijk afvalwater, noch op lozingen die verricht worden in diepliggende, zoute en onbruikbare lagen.

4. De bepalingen van deze richtlijn die op grondwateren betrekking hebben, zijn bij het van kracht worden van een afzonderlijke richtlijn voor grondwateren niet langer van toepassing.

Artikel 5

1. In de emissienormen, vastgesteld in de vergunningen die worden verleend uit hoofde van artikel 3, worden bepaald:

a. de in de lozingen toelaatbare maximumconcentratie van een stof. In geval van verdunning moet de in artikel 6, lid 1, sub a, bedoelde grenswaarde worden gedeeld door de verdunningsfactor;

b. de in de lozingen toelaatbare maximumhoeveelheid van een stof tijdens een of meer bepaalde perioden. Zo nodig kan deze hoeveelheid bovendien worden uitgedrukt in een gewichtseenheid van de verontreinigende stof per eenheid van het element dat kenmerkend is voor de verontreinigende werkzaamheid (bij voorbeeld, gewichtseenheid per grondstof of per eenheid produkt).

2. Voor elke vergunning kan de bevoegde autoriteit van de betrokken lidstaat, indien zulks noodzakelijk is, strengere emissienormen vaststellen dan die welke resulteren uit de toepassing van de door de Raad krachtens artikel 6 vastgestelde grenswaarden, daarbij met name rekening houdende met de toxiciteit, de persistentie en de bio-accumulatie van de betrokken stof in het milieu waarin de lozing plaatsvindt.

3. Indien de lozer verklaart dat hij de opgelegde emissienormen niet in acht kan nemen, of indien de bevoegde autoriteit van de betrokken lidstaat zulks constateert, wordt de vergunning geweigerd.

4. Indien de emissienormen niet in acht worden genomen, neemt de bevoegde autoriteit van de betrokken lidstaat alle nodige maatregelen om er voor te zorgen dat aan de voorwaarden van de vergunning wordt voldaan en dat, zo nodig, de lozing wordt verboden.

Artikel 6

1. Op voorstel van de Commissie stelt de Raad voor de verschillende gevaarlijke stoffen die zijn begrepen onder de onder lijst I vallende families en groepen van stoffen, de grenswaarden vast welke door de emissienormen niet mogen worden overschreden. Deze grenswaarden worden bepaald door:

a. de in de lozingen toelaatbare maximumconcentratie van een stof, en
b. indien dit past, de toelaatbare maximumhoeveelheid van zulk een stof, uitgedrukt in een gewichtseenheid van de verontreinigende stof per eenheid van het element dat kenmerkend is voor de verontreinigende werkzaamheid (bij voorbeeld gewichtseenheid per grondstof of per eenheid produkt).

Indien dit past, worden de grenswaarden die op industrieel afvalwater van toepassing zijn, per sector en per type produkt vastgesteld.

De grenswaarden welke van toepassing zijn op de onder lijst I vallende stoffen worden voornamelijk vastgesteld op basis van:

- de toxiciteit,
- de persistentie,
- de bio-accumulatie,

met inachtneming van de beste beschikbare technische middelen.

2. Op voorstel van de Commissie stelt de Raad kwaliteitsdoelstellingen vast voor de onder lijst I vallende stoffen.

Deze doelstellingen worden voornamelijk vastgesteld op basis van de toxiciteit, de persistentie en de accumulatie van deze stoffen in levende organismen en in sedimenten, zoals deze resulteren uit de meest recente deugdelijke wetenschappelijke gegevens, met inachtneming van de verschillen in kenmerken tussen zeewater en zoet water.

3. De overeenkomstig lid I vastgestelde grenswaarden zijn van toepassing, behoudens in de gevallen waarin een lid-staat, volgens een door de Raad op voorstel van de Commissie vastgestelde controleprocedure, tegenover de Commissie kan aantonen dat de overeenkomstig lid 2 vastgestelde kwaliteitsdoelstellingen, of strengere door de Gemeenschap vastgestelde kwaliteitsdoelstellingen, in het gehele eventuele door de lozingen beïnvloede geografische gebied zijn bereikt en voortdurend worden gehandhaafd dank zij de actie die onder meer door deze lid-staat wordt gevoerd.

De Commissie brengt de Raad verslag uit over de gevallen waarin zij het gebruik van de methode der kwaliteitsdoelstellingen heeft aanvaard. De Raad beoordeelt om de vijf jaar, op basis van een Commissievoorstel, overeenkomstig artikel 148 van het Verdrag, opnieuw de gevallen waarin genoemde methode wordt toegepast.

4. Voor de stoffen die zijn begrepen onder de in lid I bedoelde families en groepen van stoffen stelt de Raad, overeenkomstig artikel 12, termijngrenzen vast als bedoeld in artikel 3, punt 3, met inachtneming van de eigen kenmerken van de betrokken industriële sectoren en, in voorkomend geval, van de typen produkten.

Artikel 7

1. Ter vermindering van de verontreiniging van de in artikel 1 bedoelde wateren door de onder lijst II vallende stoffen, stellen de lid-staten programma's op; voor de uitvoering daarvan gebruiken zij met name de in de leden 2 en 3 vermelde middelen.

2. Voor iedere lozing die wordt verricht in de artikel I bedoelde wateren en die één van de onder lijst II vallende stoffen kan bevatten, is een voorafgaande vergunning nodig, die door de bevoegde autoriteit van de betrokken lid-staat wordt verleend en waarin de emissienormen voor de lozing worden vastgesteld. Deze worden berekend aan de hand van de kwaliteitsdoelstellingen, die overeenkomstig lid 3 worden vastgesteld.

3. De in lid 1 bedoelde programma's bevatten kwaliteitsdoelstellingen voor het water, die worden opgesteld met inachtneming van de door de Raad aangenomen richtlijnen wanneer laatstgenoemde bestaan.

4. De programma's kunnen eveneens specifieke voorschriften bevatten die op de samenstelling en het gebruik van stoffen of groepen van stoffen alsmede produkten betrekking hebben; in de programma's wordt rekening gehouden met de jongste technische ontwikkelingen die economisch te verwezenlijken zijn.

5. In de programma's worden de termijnen vastgesteld voor de tenuitvoerlegging hiervan.

6. De programma's en de resultaten van de toepassing hiervan worden in beknopte vorm aan de Commissie medegedeeld.

7. De Commissie organiseert regelmatig met de lid-staten een onderlinge vergelijking van de programma's, ten einde zich ervan te vergewissen dat de tenuitvoerlegging hiervan voldoende geharmoniseerd is. Indien zij zulks nodig acht, dient zij hiertoe voorstellen ter zake in bij de Raad.

Artikel 8

De lid-staten treffen alle passende maatregelen om de door hen krachtens deze richtlijn te nemen maatregelen op zodanige wijze uit te voeren dat de verontreiniging van de wateren die niet onder artikel I vallen, niet toeneemt. Bovendien verbieden zij elke handeling waarmede wordt beoogd de bepalingen van deze richtlijn te ontduiken of die zulks tot gevolg heeft.

Artikel 9

Toepassing van de krachtens deze richtlijn genomen maatregelen mag er in geen geval toe leiden dat de verontreiniging van de artikel I bedoelde wateren direct of indirect toeneemt.

Artikel 10

Een of meer lid-staten kunnen, in voorkomend geval, afzonderlijk of gezamenlijk, strengere voorschriften vaststellen dan die welke bij deze richtlijn worden beoogd.

Artikel 11

De bevoegde autoriteit maakt een inventarisatie van de lozingen die plaatsvinden in de in artikel 1 bedoelde wateren, welke onder lijst 1 vallende stoffen kunnen bevatten waarop emissienormen van toepassing zijn.

Artikel 12

1. De Raad neemt binnen een termijn van negen maanden met eenparigheid van stemmen een besluit over ieder voorstel van de Commissie dat uit hoofde van artikel 6 wordt gedaan alsmede over de voorstellen betreffende de van toepassing zijnde meetmethoden.

Binnen een termijn van ten hoogste twee jaar na de kennisgeving van deze richtlijn dient de Commissie voorstellen in betreffende een eerste reeks van stoffen alsmede de daarop van toepassing zijnde meetmethoden en de in artikel 6, lid 4, bedoelde termijnen.

2. De Commissie zendt, voor zover mogelijk binnen een termijn van zeventwintig maanden na de kennisgeving van deze richtlijn, de eerste voorstellen toe die uit hoofde van artikel 7, lid 7, worden gedaan. De Raad neemt met eenparigheid van stemmen een besluit binnen een termijn van negen maanden.

Artikel 13

1. Voor de toepassing van deze richtlijn verstrekken de lid-staten aan de Commissie, op haar verzoek, dat per geval wordt ingediend, alle nodige inlichtingen en met name:

- bijzonderheden betreffende de krachtens artikel 3 en artikel 7, lid 2, verleende vergunningen,
- de resultaten van de inventarisatie als bedoeld in artikel 11,
- de resultaten van de controle door het nationale meetnet,
- aanvullende inlichtingen betreffende de in artikel 7 bedoelde programma's.

2. De krachtens dit artikel ingewonnen inlichtingen mogen slechts worden gebruikt voor het doel waarvoor zij zijn gevraagd.

3. De Commissie en de bevoegde autoriteiten der lid-staten, alsmede hun personeelsleden en functionarissen zijn verplicht de inlichtingen welke zij bij de toepassing van deze richtlijn hebben ingewonnen en welke naar hun aard onder de geheimhoudingsplicht vallen, niet openbaar te maken.

4. De bepalingen van de leden 2 en 3 vormen geen beletsel voor de openbaarmaking van overzichten of studies die geen gegevens met betrekking tot individuele ondernemingen of ondernemersverenigingen bevatten.

Artikel 14

Op voorstel van de Commissie, die handelt op eigen initiatief of op verzoek van een lid-staat, worden de lijsten I en II van de bijlage door de Raad herzien en, zo nodig, aangevuld, rekening houdend met de opgedane ervaring, door in voorkomend geval bepaalde stoffen van lijst II over te brengen naar lijst I.

Artikel 15

Deze richtlijn is gericht tot de lid-staten.

Gedaan te Brussel, 4 mei 1976.

Voor de Raad
De Voorzitter
G. Thorn

Lijst I van families en groepen van stoffen

Lijst I omvat sommige afzonderlijke stoffen die deel uitmaken van de volgende families en groepen van stoffen die in hoofdzaak moeten worden gekozen op basis van hun toxiciteit, persistentie, bio-accumulatie, met uitzondering van die stoffen welke biologisch onschadelijk zijn of die snel worden omgezet in biologisch onschadelijke stoffen:

1. Organische halogeenvverbindingen en stoffen waaruit in water dergelijke verbindingen kunnen ontstaan.
2. Organische fosforverbindingen.
3. Organische tinverbindingen.
4. Stoffen waarvan is aangetoond dat zij in of via het water een kankerverwekkende werking hebben¹.
5. Kwik en kwikverbindingen.
6. Cadmium en cadmiumverbindingen.
7. Persistente minerale oliën en uit aardolie bereide persistente koolwaterstoffen
en voor wat betreft de toepassing van de artikelen 2, 8, 9 en 14 van deze richtlijn:
8. Persistente kunststoffen die in water kunnen drijven, zweven of zinken en die enig gebruik van het water kunnen hinderen.

Lijst II van families en groepen van stoffen

Lijst II omvat:

- de stoffen die deel uitmaken van de families en groepen van stoffen genoemd in lijst I en waarvoor de grenswaarden bedoeld in artikel 6 van deze richtlijn niet worden vastgesteld;
- sommige afzonderlijke stoffen en bepaalde categorieën stoffen die deel uitmaken van onderstaande families en groepen van stoffen, die een schadelijke werking op het water hebben, welke echter beperkt kan zijn tot een bepaald gebied en afhangt van de kenmerken van de ontvangende wateren en de plaats daarvan.

Families en groepen van stoffen als bedoeld bij het tweede streepje

1. De volgende metalloïden en metalen alsmede verbindingen daarvan:

1. zink	11. tin
2. koper	12. barium
3. nikkel	13. beryllium
4. chroom	14. borium
5. lood	15. uranium
6. selenium	16. vanadium
7. arsenicum	17. kobalt
8. antimoon	18. thallium
9. molybdeen	19. tellurium
10. titaan	20. zilver

2. Biociden en niet in lijst I genoemde derivaten daarvan.
3. Stoffen met een schadelijke werking op de smaak en/of geur van producten uit het water en bestemd voor de mens, alsmede verbindingen waaruit dergelijke stoffen in het water kunnen ontstaan.
4. Organische siliciumverbindingen die toxisch of persistent zijn en stoffen waaruit dergelijke verbindingen in het water kunnen ontstaan, met uitzondering van die welke biologisch onschadelijk zijn of die in water snel worden omgezet in onschadelijke stoffen.
5. Anorganische fosforverbindingen en elementair fosfor.
6. Niet-persistente minerale oliën en uit aardolie bereide niet-persistente koolwaterstoffen.
7. Cyaniden, fluoriden.
8. Stoffen die ongunstig inwerken op de zuurstofbalans, met name: ammoniak, nitrieten.

¹ Voor zover sommige stoffen van lijst II een kankerverwekkende werking hebben, zijn zij begrepen onder categorie 4 van deze lijst.

Verklaring betreffende artikel 8

De lid-staten verbinden zich ertoe om voor de lozingen van afvalwater in volle zee via pijpen, eisen te stellen die niet minder streng mogen zijn dan die welke bij deze richtlijn gesteld worden.